

Richtlijnen in Nederland

NedKAD symposium 2023

Jan Spijker, psychiater,
Expertisecentrum depressie

Pro Persona

hoogleraar chronische depressie
Radboud universiteit

Pro Persona
geestelijke gezondheidszorg

Vragen

1. Wie heeft nog gewerkt in een tijd dat er geen nederlandse richtlijnen waren voor angst en depressie? 1 ja 2 nee 3 weet niet
2. Wat is je kennis van de huidige multidisciplinaire richtlijnen voor angst en depressie? 1 goed, 2 redelijk goed, 3 niet goed
3. Pak je de huidige multidisciplinaire richtlijn voor angst/depressie erbij in de behandeling van je patienten? 1 regelmatig, 2 soms, 3 bijna nooit
4. Waar zijn de huidige multidisciplinaire richtlijnen voor angst en depressie te vinden? 1.Richtlijnen database Trimbos 2.Website AKWA 3. weet niet

[← Terug naar zoekresultaten](#)

Depressie

Initiatief: NVvP

Aantal modules: 83

 Bijlagen

Depressie

Zoeken binnen deze richtlijn

Alles openklappen

1. Startpagina - Depressie

Startpagina - Depressie

Beoordeeld: 01-08-2013

Waar gaat deze richtlijn over?

Deze richtlijn richt zich op wat volgens de huidige maatstaven de beste zorg is voor een depressie. In de richtlijn komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Onderzoeksmethodes en -instrumenten voor het herkennen, vaststellen van een depressie bij volwassenen
- Het ontstaan, het voortbestaan, het terugkerende karakter en de gevolgen van een depressie

Depressieve stoornissen

Download PDF

Opslaan

Samenvatting Depressieve sto...

Zorgstandaard

Hulpmiddelen

Aanvullend

Voor pa...

Zoeken binnen depressieve st...

1. Introductie

1.1 Introductie

1.2 Leeswijzer

1. Introductie

1.1 Introductie

De zorgstandaard Depressie...
de vroege onderkenning o...

Ontstaan richtlijnen (jaren negentig)

- toename van wetenschappelijke publicaties over resultaten van behandelinterventies
- toename van aantallen patiënten die gebruik maken van de GGZ
- begin van de evidence based practice en dat leidde tot oprichting Cochrane Collaboration
- eerste richtlijnen verschijnen in US en UK
- eerste richtlijn voor psychische stoornissen in Nederland was 1994: richtlijn Depressie

[Our evidence](#)

[About us](#)

[Join Cochrane](#)

[News and jobs](#)

[Cochrane Library](#)

[Cochrane Evidence Synthesis and Methods](#)

[About us](#)

[About us](#)

- ◆ [Our vision](#)
- ◆ [Our mission](#)
- ◆ [What we do](#)
- ◆ [How do we do this?](#)
- ◆ [Why do we do this?](#)

[Our global community](#)

[Consumer Engagement and Involvement](#)

[Cochrane Diversity and Inclusion](#)

Ontstaan richtlijnen (jaren negentig)

- toename van wetenschappelijke publicaties over resultaten van behandelinterventies
- toename van aantallen patiënten die gebruik maken van de GGZ
- begin van de evidence based practice en dat leidde tot oprichting Cochrane Collaboration
- eerste richtlijnen verschijnen in US en UK
- eerste richtlijn voor mentale stoornissen in Nederland was 1994: richtlijn Depressie

Vervolg richtlijnen (begin millenium)

- beroepsverenigingen in de GGZ en het ministerie van Volksgezondheid starten een 10 jaar durende project om multidisciplinaire richtlijnen te ontwerpen
- **Depressie** (2005; 2009), **angststoornissen** (2003, 2010), **ADHD bij jeugd** (2005), **Delier** (2004) **Schizofrenie** (2005, 2011), **eetstoornissen** (2006), **persoonlijkheidsstoornissen** (2008) **alcoholgerelateerde stoornissen** (2009), **psychosociale gevolgen van rampen** (2010), **huiselijk geweld bij kinderen en volwassene** (2009), **suicidaliteit** (2010) en **somatoforme stoornissen** (2011)
- NVVP produceerde ook nog monodisciplinaire richtlijnen soms met andere somatisch specialismen zoals **dementie**, **bipolaire stoornissen**, **ECT**, **autisme spectrum stoornissen bij jeugd en volwassenen**, **ADHD volwassenen**

MULTIDISCIPLINAIRE RICHTLIJN

Depressie

Richtlijn voor de
diagnostiek en behandeling
van volwassen cliënten
met een depressie

2005

Onder auspiciën van de Landelijke Stuurgroep
Multidisciplinaire Richtlijnontwikkeling in de GGZ

Federatie Verpleegkunde in de GGZ (FVGGZ)
Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)
Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVP)
Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie (NVP)

in samenwerking met de deelnemende cliënten-/
familieorganisaties en beroepsverenigingen

Ondersteuning en begeleiding: Kwaliteitsinstituut
voor de Gezondheidszorg CBO en het Trimbos-instituut

Vervolg richtlijnen (2010-2020)

- 2013 ontstond NKO Nederlands Kwaliteits Ontwikkeling GGZ (nu AKWA); budget van 15 miljoen euro
- beroepsorganisaties doen mee NVVP, NIP, maar ook patientenfederatie MIND
- zorgstandaarden en generieke standaarden
- beschrijven goede zorg vanaf preventie, detectie, diagnostiek, en monitoring, behandeling en herstel, re-integratie en participatie
- uitgangspunten: perspectief van patient centraal, matched care, shared decision making,
- meer dan 40 zorgstandaarden en generieke standaarden ontwikkeld

Ontwikkeling richtlijn depressie

1994 consensus document Depressie CBO

- sterk gericht op AD, verschillende stappen daarin start met SSRI/RIMA
- psychotherapie: voorkeur voor CGT/IPT

2005 MDR Depressie

- AD: SSRI/TCA
- PT: CGT,GT, IPT
- onderscheid tussen licht en matig-ernstig
- steunende interventies: bibliotherapie, running, vaktherapie
- aandacht voor verpleegkundige zorg; supportgroepen

2009-2013 MDR Depressie

- AD: bijna alle middelen kunnen in de eerste stap
- PT: uitbreiding naar KPD, PT steeds belangrijker
- algoritmes: op basis van duur, ernst en al dan niet recidive
- terugvalpreventie/chroniciteit

Ontwikkeling richtlijn depressie

- balans tussen AD/PT
- beloop/stadiering van depressie steeds belangrijker: recidivering en chroniciteit
- meer aandacht voor andere interventies: vaktherapie, supportgroepen

Ontwikkeling richtlijn angststoornissen

- 2003 eerste MDR Angststoornissen
- Farmacotherapie staat naast psychotherapie
- verschuiving naar PT
- geen langere termijn beloop
- geen terugvalpreventie
- geen stagering

SYSTEMATIC REVIEW

Guidelines improve patient outcomes in specialised mental health care: A systematic review and meta-analysis

Kim Setkowski^{1,2} | Kelly Boogert² | Adriaan W. Hoogendoorn¹ | Renske Gilissen² | Anton J. L. M. van Balkom¹

¹Department of Psychiatry, Amsterdam UMC, Vrije Universiteit Amsterdam, Amsterdam Public Health Research Institute and GGZ inGeest Specialised Mental Health Care, Amsterdam, The Netherlands

²113 Suicide Prevention, Amsterdam, The Netherlands

Correspondence

Kim Setkowski, Research Department, 113 Suicide Prevention, Paasheuvelweg 25, 1105BP Amsterdam Zuidoost, the Netherlands.

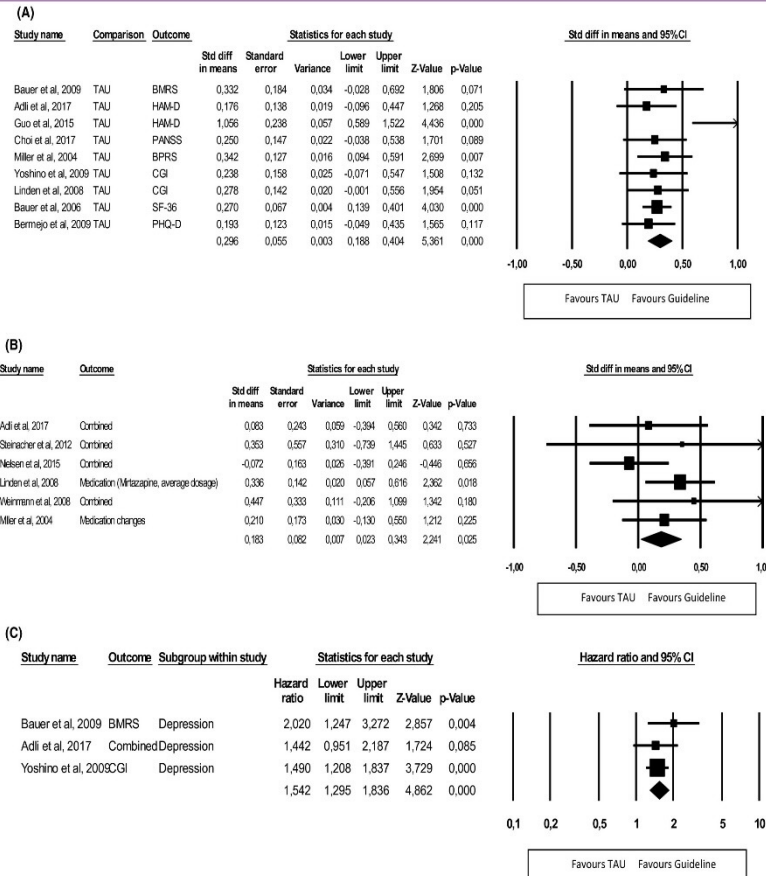
Email: k.setkowski@113.nl

Abstract

Objective: The uptake of evidence-based guideline recommendations appears to be challenging. In the midst of the discussion on how to overcome these barriers, the question of whether the use of guidelines leads to improved patient outcomes threatens to be overlooked. This study examined the effectiveness of evidence-based guidelines for all psychiatric disorders on patient health outcomes in specialist mental health care. All types of evidence-based guidelines, such as psychological and medication-focused guidelines, were eligible for inclusion. Provider performance was measured as a secondary outcome. Time to remission when treated with the guidelines was also examined.

Method: Six databases were searched until 10 August 2020. Studies were selected, and data were extracted independently according to the PRISMA guidelines. Random

Guidelines improve patient outcomes in specialised mental health care: A systematic review and meta-analysis

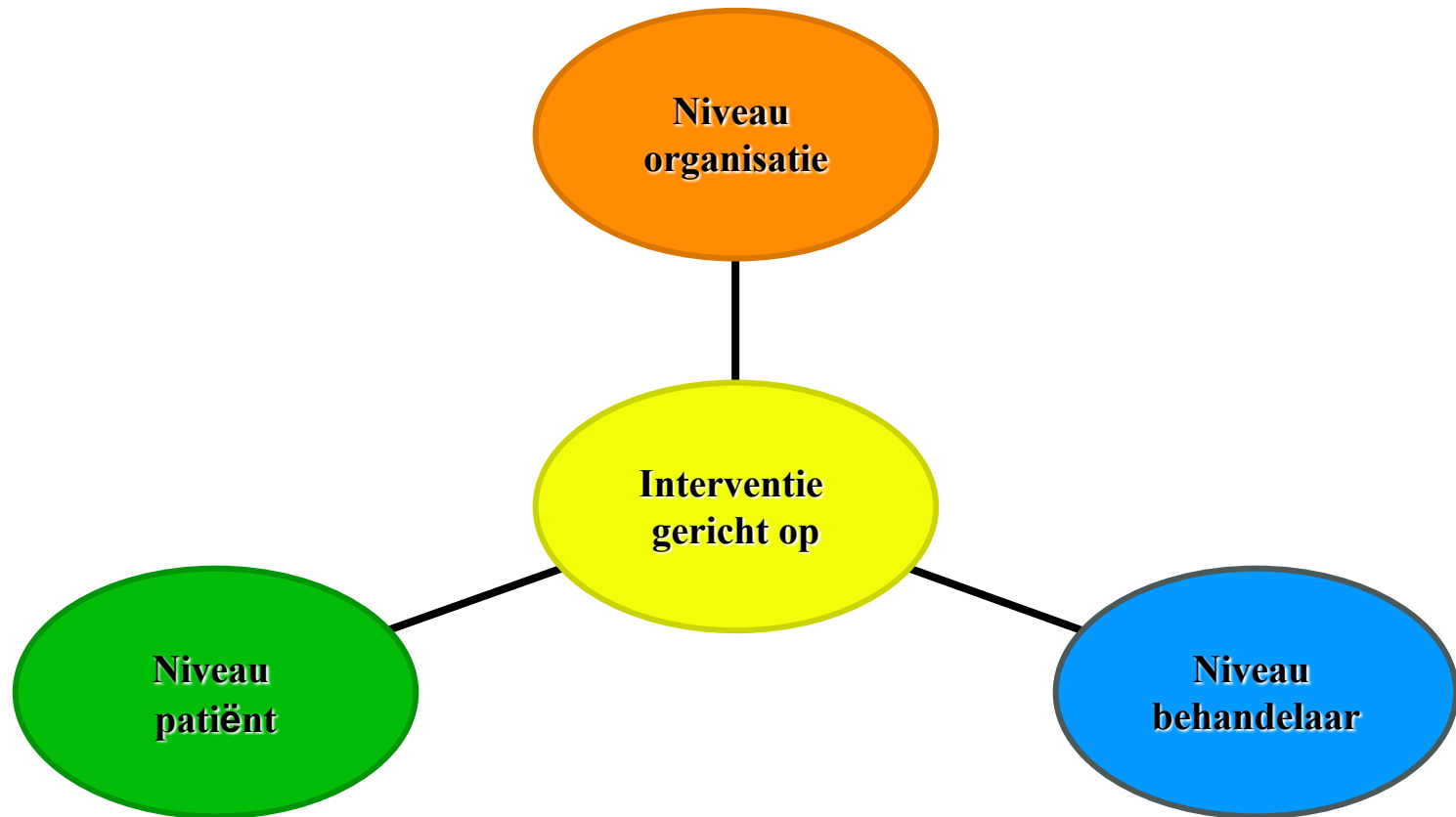

(A). Forest plot representing effect sizes Cohen's d (standard mean differences with 95% confidence intervals) comparing evidence-based guidelines vs TAU (n = 9) on severity of psychopathological symptoms at the patient level. (B). Forest plot representing effect sizes Cohen's d (standard mean differences with 95% confidence intervals) comparing evidence-based guidelines vs TAU (n = 6) on provider performance. (C). Forest plot of meta-analysis compared evidence-based guidelines versus TAU on hazard ratios

Vragen

1. Heeft op jouw werkplek een implementatie van de richtlijnen angst en depressie plaatsgevonden? 1 ja 2 nee 3 weet niet
2. Krijg je op je werkplek feedback als je de richtlijn niet volgt? 1 ja. 2 nee, 3 weet niet

Implementatie richtlijnen

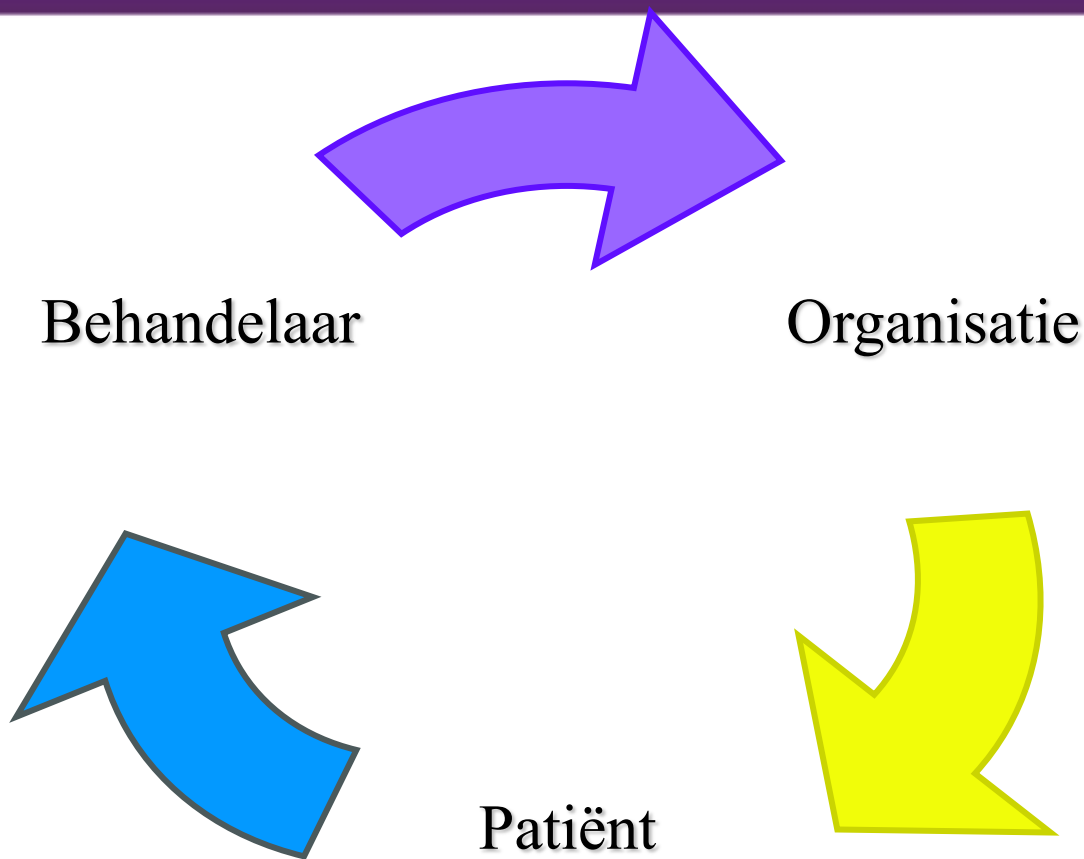

Strategie voor implementatie

(Grol & Wensing, 2001)

- Verschaf informatie
- Reminders
- Feedback
- ICT support
- Financiële stimuli
- Wettelijke maatregelen

Problemen met implementatie

Veelzijdige implementatie (van Dijk et al, 2012)

Ontwikkeling

- Professional based care
- Evidence based care
- Patient based care : integrale zorg - netwerkzorg

richtlijnen blijven belangrijk maar we moeten onze aandacht er wel bij houden